

ქართული ნაციონალური
პოლიტიკის ორგანო.

შინაარსი
წერილები.

მეთაური. საერთაშორისო ვითარება და ეროვნული
იდეა.

- რაე. მინიატიურები:
- I 90%.
- II ერთა სოლიდარობა.
- III დენაციონალიზაცია.
- ქველი ქართველი. დენაციონალიზაციის გამო.
- ლ. კიკაბიძე. „საკავაცი“ უნივერსიტეტი და ქარ-
თველი სტუდენტობა.
- საკვირაო მიმოხილვა. 200,000 მანეთის ბედი.
- გ. სიღამონი. თფილისის სასულიერო სემინარია.
- ი. ყაფშიძე. უმაღლესი სპეციალური სასწავლებელი.

შალვა კარბელი. განდობა (ლექია).

ცნობები

საქართველოს ინტენსიური და ეკონომიურა მატე-
შარება

ოსმალეთის ზეიტუნის
გადასახლების გარეშე

უკანასკნელი ცნობები (კვირის ტელეგრაფები
და ამბები მესამე გვერდზე).

ჩვენს თანამოაზრეთ ვთხოვთ
დაეხმარონ გაზეთ „კლდის“
ფონდს გაძლიერებას.

თფილისში მყოფ თანამოაზრეთა პარტიაში ჩაწე-
რა სწარმოებს კომიტეტში „კლდის“ ბინაზე დილის
10 საათიდან 3 საათამდე და აგრეთვე კომიტეტის წევ-
რებთან და რწმუნებულებთან სათანადო სარეგისტრაციო
წიგნაკებით.

პროვინციის ორგანიზაციებს ევალებათ მოახლი-
ნონ საქართლო სრული რეგისტრაცია თავიანთი წევრე-
ბის და ხიების ასლი გამოგზავნონ მთავარ კომიტეტში.

პროვინციის ყველა ორგანიზაციებს ევალებათ და-
უშუალებლივ მოაწიონ თავიანთი რაიონიდან კორესპონ-
დენტების გზავნა პარტიის ორგანოში (გაზეთ „კლდე-
ში“). ხალაქ ორგანიზაცია არ არის. „კლდის“ რედა-
ქცია სთხოვს პარტიის წევრთ და თანამოაზრეთ მოგვა-
წოდონ კორესპონდენტები. ადგილობრივი ცხოვრების
შესახებ;

მუდმივ კორესპონდენტებს გაზეთი „კლდე“
უფასოდ გაეგზავნებათ.

და გავადა ახალი წიგნი.
გრიგოლ ვაშაქაძის
სიტყვები ნათქვამი
პარლამენტში

1. დამოუკიდებლობის გამოცხადება
2. მთავრობის სახსუნო დეკლარაცია
3. საქართველოს დერბი
4. ამი სომხეთთან
5. ზაფი სომხეთთან
6. მაქის სკიოთხი

ფასი 3 მანეთი.
წიგნის საწებები:
„კლდის“ რედაქცია, თფილისი, სახსრის ქუჩა, № 5.
ქართულ კლუბთან, ტელ. 18-31.

მიიღება ხელის მოწერა 1919 წლისათვის

ყოველ კვირეულ, საორშაბათო გაზეთ „საღ კლდე“-ზე.

გაზეთის ფასი წლის დამლევამდე 40 მან. | ნახევარი წლით 25 მან. | სამი თვით 15 მან. | ერთი თვით 5 მან.

თფილისი, აპრილის 7.

საერთაშორისო ვითარება და ეროვნული იდეა.

დამოუკიდებელი საქართველო საერთაშორისო ვითარებაში შეა. ომის იმ ხანაში, როდესაც ძლიერ მოსილია გინდენბურგის მახვილმა დასცა რუსეთი, მოგვცა ჩვენი საშუალება მთელი ჩვენი ნი. ქი და შესაძლებლობა მიგვეზარა ეროვნულ სახელმწიფოს აშენებისათვის. მიზნითა და აზრით ჩვენი ცხოვრება დაუახლოვდა მოწინავე ქვეყნებს, რადგან ამ ეროვნულ სახელმწიფოთა შექმნას უნდება ისტორია უკანასკნელ საუკუნეთა განმავლობაში. ამის გარეშე ხომ ატყდა ომიც. დღეს შეტათ გართულდა საერთაშორისო ვითარება; მაგრამ ეს პრობლემა, პრობლემა ეროვნული სახელმწიფოს კვლავ უმთავრესს და ერთადერთ ფაქტორად მოსჩანს, იგი ჰქმნის შეიშარ ერთა გადაჯგუფებას და იგი სცვლის თვითთული ერის შინაურ სოციალურ-ეკონომიურს და პოლიტიკურ სახიერებას მეტი სიმტკიცისა და ძლიერების მოსაპოვებლად. ბოლშევიზმი სასტიკ მტრად მოველინა ეროვნულ იდეას, იგი უნივერსალური ინტერნაციონალიზმით წარხოცას უქაღიდა მას, მაგრამ დამარცხდა თვითონ და დღეს ყველასათვის აშკარა თვით გადიქვა ერთ ერთ მებრძოლ მხარესათვის ეროვნული მოძრაობის ფორმით და მხოლოდ ამაში ჰპოვა თავისი ძალა. უნგრეთის ბოლშევიზმს ამ თავითვე ნაციონალური სახე მიეცა და სრულიად პირბაღე ახლილი მოველინა ქვეყანას. გერმანიის სოციალიზმიც და კომუნისმიც იმპერატორ ვილჰელმის იმპერიალიზმის საშიშროებით ევლინება ფრანგებს და მისი მუქარა ამ თავითვე საშიშ ციებ-ცხელებას იწვევს ამ ხალხში. შთელი ტიტანიური გარდაქმნა შინაური ცხოვრებისა გერმანიაში თითქოს იმიტომ ხდება, რომ შესაფერი ღირსეული და ძლიერებით გამოვლდეს ის იშვიათი ხალხი კვლავ ამ ეროვნული პრობლემის საკეთილდღეოდ გადასწყვეტათ. კოლონიათა ახალი მინისტრის სიტყვა ვილჰელმის სარდლებისათვისაც კი უჩვევი ეროვნული სიმტკიცით და რწმენით არის საესე. თვით რუსეთში, როგორც სხვა მხრივ ეროვნულად ნაკლებათ განვითარებულ სახელმწიფოში, ბოლშევიზმმა სძლია პირველყოფილობას და ისეთი სახე მიიღო, როგორც პასიური ბუნების რუსეთს არაოდეს არა ჰქონია. რუსეთის ისტორიას არ ახსოვს ასეთი აქტიური ეროვნული მოძრაობა, ჩვენ შეიძლება მალე ენახოთ მთელი ეთნოგრაფიული რუსეთი შეუწყნებელი ამ მოძრაობაში. ომის შესვლელობა ცხადია ბევრს რამეს შესცვლის და შეიძლება „პროლეტარიატის დიქტატურამ“ სხვისი საქმე გააკეთოს და ამ ბურჟუაზიულ ქმნილებას-ეროვნულ სახელმწიფოს-უფრო განვითარებული ფორმა მისცეს.

ამავე პრინციპს ემორჩილება შესაძლებლობა ახალი კოალიციის შექმნისა. შეერთება გერმანიის საორგანიზაციო ნიქისა და სტენნიკო ცოდნისა რუსეთის ფიზიკურ ძალასთან და ბუნებრივ სიმდიდრესათვის ისეთს მუქარას შეიცავს საფრანგეთ-ინგლისისათვის, რომ სწორედ ეს აძილებს მათ ზევიდან პოლშითა ქვევიდან ოდესით აღმართონ ჯარების კედელი და არ მისცენ საშუალება შეერთება აღსრულებასში მოიყვანონ. ეს მოტივი მტკაღ ძლიერია და იგი უფრო სკრის, ვიდრე „ხალხთა ლიგის“ და დიპლომატთა სტატუტები.

თუ ამგვარად საერთაშორისო ვითარების მიხედვით ბოლშევიზმი დღეს ძლიერი იარაღია სხვადასხვა ხალხთა ხელში ეროვნული იდეის გასანადგებლად, მაშ როგორ უნდა შევხედოთ მას ჩვენში?

სანამ ჩვენში რჩებიან ძველი პირობები სანამ საქართველოს დამოუკიდებლობა ხელშეუხებელია გარეშე ძალისაგან, და კვლავინდებურათ იგი გარემორტყმულია ურდოებისაგან, უნდა დარჩეს ის

პოლიტიკური კურსიც, რომელმაც იმ თავითვე გავიძულა იარაღით ხელში სასტიკათ ჩაგვექრო ყოველნაირი ბოლშევიკური მოძრაობა. ყოველგვარს ბოლშევიკურს გამოსვლა პოლიტიკურად ჩვენი დამოუკიდებლობის დამარცხება მიზნით და სოციალურად კი ანარქიის გამოწვევა, ვინაიდან ჩვენი ქვეყნის სოციალურ-ეკონომიური სტრუქტურა იმ რადიკალიზმსაც ვერ ასდის რომელსაც ირენს დღევანდელი მთავრობა. ამისათვის ყოველნაირი გამოსვლა დღეს უნდა აღიხსნას ან საქართველოსადმი აშკარა მტრობით, ან ერთგვარი რევოლუციონური ფანატიზმით, რომლის ღონისძიებ სულმუდამ ყოფილა „რევოლუციონარ რევოლუციისათვის“. ერთიც და მეორეც მთელის სიმკაცრით უნდა დასჯილ იქმნას ამთავითვე.

ჩვენმა ეროვნულმა, სოციალურმა, ეკონომიურმა, სტრატეგიულმა და გეოგრაფიულმა პირობებმა იმ თავითვე განსაზღვრეს ქართველი ერის რევოლუციონური მაქსიმალიზმი და მას გარკვეული ფორმა მისცეს. ერის შეგნება და საღმა ინსტიტუტად როზე ჰპოვეს მიჯნა, რომლის იქით გადასვლა ერის დამოუკიდებლობის დამარცხება იქნებოდა. საერთაშორისო ვითარების ვართულებამ ოდნავათაც არ მოითხოვს ამ პოლიტიკის შეცვლას და იგი მთელიუთავითა გულწინათ თხოულობს ქართველი ერის ენერჯის მოზღვაებას კვლავ ეროვნული სახელმწიფოს გასამაგრებლათ.

მინიატიურები
I
90%

სოციალ-დემოკრატია დღემუდამ არწმუნებს ქვეყანას რომ 90% საქართველოს მცხოვრებთა მას მისდევს და მას ანდობს თავის ბედს ასევე არწმუნებდა ქვეყანას ოსმალეთი, რომ ბათონის ოლქის მცხოვრებნი სულმთლად მომხრენი არიან ოსმალეთისა და არა საქართველოსისო. რა თავისუფალი არჩევანი იყო იქა და აქ-ესეც ყველამ იცის; მაგრამ ესტყვათ სოციალ-დემოკრატისა ძალა არ დაუტყენებია არავისთვის, კონდახებით არ მიურეკია ხალხი თავის წიაღში; ვთქვათ არ უთაღლითინა და თავისი ყალბი ბიულეტენები არ გაუმრავლები; ესტყვათ ისიც რომ სხვა პარტიებისათვისაც ათასი უსინიდისო ხრიკით არ შეუშლია ხელი; ვიფიქროთ რომ ყველაფერი წესზედ იყო და დავიჯეროთ, რომ დამფუძნებელი კრება სწორი გამომსახველია საქართველოს სახისა. მაშ როგორა ხდება, რომ მათივე სიტყვით, პრესით და საქმიანთაც აქამდე ვერაფერი მოუგვარებიათ? ხომ რევოლიუციის დაწყებინანვე დიქტატორული ძალა-უფლება მათ ხელში აყო და 90% მიმდევარი, მაშ ნუთუ დანარჩენი 10% ა, რომ ასე რეეს ქვეყანას? საცოდავი ხოზობის მიმამხველნი, როგორი საბრალონი არიან? ხოზობი ჯაგში მინც იმაღლავს თავსა და ჩვენ სოციალ-დემოკრატის სიტყვებში უნდა თავის დამალვა.

თავდაზნაურობა და შესაკუთრე გლეხობა კონტრევოლუციონური არსებითადა, მათი სიტყვით; სამდღელოება, ყველამ იცის, როგორ ვგუება სოციალ-დემოკრატისა; აფიცრობა და ჯარი ყოველ ნაბიჯზე საღანდავი ხალხია მათის ენით; ინტელიგენციის არ იკარებენ, რადგან „მას არ ესმის მუშათა რევოლიუციონური მიზნები“; ბურჟუაზია ხომ ჯერ არც კი დაბადებულა ან უკუღლა ძაღლის როლიშია...

და მაშ საიდან შესდგა ეს 90%
— დეპოს მუშები და
— ტრამვის მუშები, რომელნიც ქვეყნის ნაასახსაც არ შეადგენენ.
და ეს აშკარადა სჩანს ყველგან: ათიოდე ხელმძღვანელი და მათი მასსა, „ვაშაქას“ ჯარით, ყველგან არის; ქალაქის თვითმართელობაში, მუშათა საბჭოებში, აღმინისტრაციაში, გვარდიაში, მთავრო-

ბაში და სხვაგან. ძველი რეჟიმის დროს მისი აგენტები და წარმომადგენელნი მინც იყვნენ ხოლმე დეხლა პერსონალურად იგივე ხალხია ყველგან და სტრატეგიული ხრიკით ამრავლებს მომხრეებს; ორ ხელზედაც ქუდები დაუხურავს და გაიძახის სოციალ-დემოკრატია; ჩვენ საწმი ვართო; მერე გადაბრუნდება, ფეხებზედაც ქუდს იკეთებს და ყვირის: ახლი ხუთნი ვართო.

ახლა მეორე მხრიდან როგორ იბერტყავს თავს „რევოლუციონის კოალიცია“; აღმინისტრაცია სრულიად უფარვისიო; სასამართლო არ არსებობს და დარღვეულია; ავახკობამ, ქურდობამ, შექთამეობამ, სპეკულიაციამ უმაღლეს წერტილამდე მიადგია, ნუთუ ყველა ეს სიკეთეც იმ 90%-დან წარმოსდგება, რომელიც მათ მისდევს? ქალაქის თვითმართელობანი ყოველად უნიკონი გამოდგენენ და ქალაქები ვლენში იფლობიან, ინგრევიან, იღუპებიან; ერობებს ჯერ ვერაფერი მოუგვარებიათ და ვერც მოავგარებენ, რადგან იმავე 90%-დან შესდგებიან ხომა, რომელთაც აქამდე ჰქონდა ყველაფერი ხელში და განა სახელის გამოცვლით, შეიძლება ვინმე გააუჯგუფოს? გველი ტყუასაც კი იცვლის ხოლმე, მაგრამ გველადღე რჩება.

და ყველა ამის თუ ხედავენ და გრძობენ მართლა, როგორცა სწერენ თავიანთ „ერთობას“ და „ბორბას“, როგორ და ახერხებენ თქმას—90% ჩვენი ვართო?

ან თუ ასეა მართლა, განა ხალხმა არ უნდა იფიქროს რომ მთელი ეს 90% უნიკო, უხვირო და უვიცია, რომელსაც არაფრის გაკეთება და შექმნა არ შეუძლიან?

II
ერთა სოლიდარობა

პიანქველას ფრთები რომ გამოუვა, ღმერთიც მაშინ გაუწყრებაო ანდაზა.

სწორედ მაშინ, როცა ჩვენში ვაბატონდა სოციალ-დემოკრატია, მქადაგებელი ერთა სოლიდარობისა, ჩვენ წავკვიდნენ ოსებიც, სომხებიც, რუსებიც, ყველასთან ომი გვაქვს და დღე-ღამე ადარბადანთანაც მოველით. ამას ჰქვიან სოლიდარობა. მეორე სახე სოლიდარობისა ერებთან—შვინი სახელმწიფოშია. სხვა ერთა უმცირესობათაც თურმე თავისი ბედი მიუნდვით ქართველ სოციალ-დემოკრატისათვის და როცა სომხობა გესდსა და შხამს გეანთხებს, რუსობა დანს გველესას, თათრები უკმაყოფილონი არიან, — დამფუძნებელ კრებაში არც ერთი რუსი, სომხი და არც თათარი არ არის—ისეთი სიმშვიდე და კათომოყვარეობა, რომ საზოგადოებამ არც კი იცის ხოლმე თითქმის, ხდება კრებები თუ არა და რისთვის? სიმშვიდე და სრული სოლიდარობა ერთა შორის ქართველ სოციალ-დემოკრატის კონფერენციასზედ.

III
დენაციონალიზაცია

„ვაშაქარი ფულსა სკრის ხომერიკი სხვისსა ყანას ღმერთო რად ეშველება ამ უმაღლო ქვეყანას“ ხალხური.

ქვეყანა ინგრევა ომისა და რევოლიუციის ქარტყილებში, მაგრამ ნათლად კი გამოსკვივის ორი ხაზი: ხალხთა ღუნდგას აღღვებული ზღვა იღუკავს კრებს, აყალიბებს ერის ინდივიდუალურ სახეებს ერთის მხრით და ამ ერების წიაღში ჰქმნის ახალ სოციალურ სტრუქტურას. ახალ გზებს იკვლევს, რომ ადვილები, სახელები შეიცვალენ და ყველაფერი კი ისევე დარჩეს.

ჩვენში ეს უკანასკნელი სახიერო გამოდგა ვაბატონებულ კლასისათვის და დიდის სისწრაფითა ხდება, მაგრამ პირველი კი—ერის კრისტიალიზაცია მოითხოვს ძალას, ბრძოლას, შემოქმედებას და უნიკო სოციალ-დემოკრატია, მხოლოდ ტაციობასა და დანგრევას მიჩვეული, ვერაფერს აწყობს თვით შე-

მოღებულნი ნაციონალიზაციის უწყისებებმა...

ამ გაზვებულ შემდგომ ბევრს მოსტევა კისერი.

დანამოწმებელი გეგმა.

მთავრობის უკანასკნელი ნაბიჯი: ნაციონალიზაციის...

მთავრობა თავს არ იწყნარებს და არავითარ განმარტებას...

გერმანის გაუგია, რა ამოქმედებს მთავრობას შეგნება...

რაც ზღბა მსოფლიო ისტორიაში ის ჩვენც გვესმის...

ან ამით განა შეიძლება საკუთარ თავების შენარჩუნება...

თავი რომ დაუფანტებოთ რკინის გზას და სასამართლოს...

ნუ თუ ვერ შევივებით აქამდის თუ რა განსაკუთრებული...

ნუ თუ ვერ გავიგებთ, რომ როგორც საქართველოს...

ნუ თუ არ შევივებით აქამდის, თუ რა ბასრი და ძლიერი...

განა ვერ ვხედავთ, რომ დუბროვსკისა რეკომ. მიერ...

განა შეიძლება რუსეთის რესტავრაციის ისეთი იარაღი...

რამდენათუ უარყო და მარტო დანაშაულობით ქართველი...

ჯიშვილი ალექსანდრე ყიფშიძე-დრონელი და ბოგოველი...

და თუ ვხედავთ ამას, ვიქონიით იმდენი შეგნება...

ნუ გვტყვიან თუ მათი ნამოღვაწეობის სენისთვის...

სასეგვით გვესმის ის დიდი „კონფლიქტი“, რომელსაც...

არც ალექსანდრე ყიფშიძის სსოველი და პატივისცემა...

დარჩენილი ქონება დღეს უკვე გახდილია და ხანა კარგი...

რაც შეიქმამა-ღმერთმა შევარგოთ! ღმერთმა ისიც გააძიო...

შეგნება არ გეპატივებოთ ის, თუ მათ ხელი ჰკადრებ...

ჩვენ ვიცით, რომ ამიერ-კავკასიის უნივერსიტეტი...

სწავლა იწყება იმ რეფორმის დირექტორად გატარებისთვის...

ვარწმუნებთ ვგზომ გარჯილ დეპუტატს, რომ ესეც დიდი...

დამოუკიდებელი საქართველოს ინტერესები მოითხოვს...

საქართველოში შეუძლებელია არსებობდეს უნივერსიტეტი...

საქართველოში შეუძლებელია არსებობდეს უნივერსიტეტი...

საქართველოში შეუძლებელია არსებობდეს უნივერსიტეტი...

დიდი იყო ყურადღება და ზრუნვა, როგორც პრესის...

სტიტიკისადმი ახლო წარსულში (რაც უნივერსიტეტი...

შეიძლება ინტერნაციონალიზმის კეთილშინდისიერება...

სწავლებელი სტუდენტები, განათლების მინისტრს...

ჩვენ დარწმუნებული ვართ, რომ საქალაქის კანონმდებელი...

ჩვენ დარწმუნებული ვართ, რომ საქალაქის კანონმდებელი...

ჩვენ დარწმუნებული ვართ, რომ საქალაქის კანონმდებელი...

ჩვენ დარწმუნებული ვართ, რომ საქალაქის კანონმდებელი...

ჩვენ დარწმუნებული ვართ, რომ საქალაქის კანონმდებელი...

ჩვენ დარწმუნებული ვართ, რომ საქალაქის კანონმდებელი...

ჩვენ დარწმუნებული ვართ, რომ საქალაქის კანონმდებელი...

ჩვენ დარწმუნებული ვართ, რომ საქალაქის კანონმდებელი...

ჩვენ დარწმუნებული ვართ, რომ საქალაქის კანონმდებელი...

ჩვენ დარწმუნებული ვართ, რომ საქალაქის კანონმდებელი...

ჩვენ დარწმუნებული ვართ, რომ საქალაქის კანონმდებელი...

ჩვენ დარწმუნებული ვართ, რომ საქალაქის კანონმდებელი...

და მათ უფრო გავიჭრებოთ მოყვაროთ იმ

დაცემილგანს, რომელიც უნივერსიტეტის ქართველებს...

გეტუბა საქართველო ჯერ კიდევ დიდხანს უნდა იტანჯოს...

ჩვენ გადაჭრით შევითხოვთ, რენეგატმა ნაწილმა ქართველ...

საპირი მიმოსვლა. 200,000 მანეთის ბუღი. როგორც მეთხუთმეტი...

პირველი გამოცემა, ამ მხრივ ბ-ნი ჩელასი მისი დამტკიცება...

ზოგადად განმარტება ბ-ნი ჩელა არ დაკმაყოფილებს...

„თქვენს მოქმედებას ყანაღერ მოქმედებაზე დაბლა გავყენებ...

სოციალური უფრო კონკრეტულად დაყენება რაზნადაც პასუხს...

სოციალური უფრო კონკრეტულად დაყენება რაზნადაც პასუხს...

სოციალური უფრო კონკრეტულად დაყენება რაზნადაც პასუხს...

სოციალური უფრო კონკრეტულად დაყენება რაზნადაც პასუხს...

სოციალური უფრო კონკრეტულად დაყენება რაზნადაც პასუხს...

სოციალური უფრო კონკრეტულად დაყენება რაზნადაც პასუხს...

სოციალური უფრო კონკრეტულად დაყენება რაზნადაც პასუხს...

სხვ. მრავალ მოწოდებულს უსწავლავს... მთელი კვირითა და თვეებით გალობილი ხალხით სახე...

სიუზიტი ეკონომიკური ძველი პარტიუტებს... ჩემ ხელისაწერის ანტიტეს ქვივი...

შენ განცვიფრებდი მე ფერყვითელი... ანთით გეგონა ბრწყინვალე ქლექი...

ნორმების მიხედვით 1911-1913 წწ. ან 1914 წ. ნორმებით, ე. ი. 350-300 მანეთამდე...

სამშობლოს თავისუფლებამ სემინარიელებს იმედები გაუღებდა, რომ ახალი მთავრობა, რომლის წევრებსაც თითქმის შის წიაღში მიუღივალად...

ასე მხიბლავდა ლანდი სირენის და გადაყვანილი ცხელ მადრიგალის...

ეს იყო წინად, დიდი ხნით ადრე... ლეკვს რომ კაცნიდი ავარელებით...

ამიტომ ჩვენ ან ძველებურად უნდა ვმეტყულო ბიზნესი, რომელთა მძიმე შედეგებიც ცხადია...

საინტერესოა სწავლა განათლების სამინისტრომ... თუ არა ასეთი ატანელი მდგომარეობა მოჰყავთ...

თვით მარგალიტის შეგვი მაჯუნი... ვეძებდი შეგვის მკურნალო პაუზებს...

ამაყი მგონის ამპარტანება... დღეს მე მიბრძანებს ფალავანდობას...

ამისთვის საჭიროა ჩვენი ბუნებრივი სიმდიდრე... გადავიკეთო ექსპლუატაციის საგნით...

სხვა განათლებულ სახელმწიფოებში სწავლა-განათლება ყველაფერს სავალდებულო და უფასოა...

ღმა ამ გარემოებას, და უნდა მისცეს საშუალება ქართველ სტუდენტებს...

მესხეთ-ჯავახეთის დროდღვილთათვის... ქართული სახელმწიფო სოხვალოების რწმუნებულმა...

ამ მიზნით ჩვენ დაუყოვნებლივ უნდა შევედგეთ უცხოელებთან ხელშეკრულებათა დადების...

დროა ბატონებო, მამინაცხლური მწრფელოვობის თავი დაიხრეთ და ღირსეული ყურადღება მიაკვიროთ...

განათლების მინისტრის წარსულმა მთავრობამ ერთადერთი შეტყუარებელი დეკლარაციის ნაფულად შეგვიანარუნა...

საქართველოს რესპუბლიკის 1918 წ. ბიუჯეტი დასრულდა 260 მილ. დღეციტით... მთელი მდებარეობაში მივიღეთ...

ტყის მასლის გაზიდვა შეიძლება ზღვით იმ ქვეყნებში, სადაც ის წინადაცხლოებით გაქონდა...

სემინარიამ ბევრი გონიერი თავისუფლების მებრძოლი აღმზიანი შეგვიანა და ჩვენ მოკლები ვართ...

საგენტოს ტელეგრაფები... მოღვევიების შეგება... ბოლშევიკები განარბობენ შეტევას...

საქართველოს რესპუბლიკის 1917 წ. ბიუჯეტი დასრულდა 260 მილ. დღეციტით... მთელი მდებარეობაში მივიღეთ...

ეს ახლა დარსებულ წარმოებებში იმთავითვე სამუშაოს ჩვენი რესპუბლიკის მუშები...

სხვა განათლებულ სახელმწიფოებში სწავლა-განათლება ყველაფერს სავალდებულო და უფასოა...

საგენტოს ტელეგრაფები... მოღვევიების შეგება... ბოლშევიკები განარბობენ შეტევას...

საქართველოს რესპუბლიკის 1917 წ. ბიუჯეტი დასრულდა 260 მილ. დღეციტით... მთელი მდებარეობაში მივიღეთ...

ეს ახლა დარსებულ წარმოებებში იმთავითვე სამუშაოს ჩვენი რესპუბლიკის მუშები...

სხვა განათლებულ სახელმწიფოებში სწავლა-განათლება ყველაფერს სავალდებულო და უფასოა...

საგენტოს ტელეგრაფები... მოღვევიების შეგება... ბოლშევიკები განარბობენ შეტევას...

საქართველოს რესპუბლიკის 1917 წ. ბიუჯეტი დასრულდა 260 მილ. დღეციტით... მთელი მდებარეობაში მივიღეთ...

ეს ახლა დარსებულ წარმოებებში იმთავითვე სამუშაოს ჩვენი რესპუბლიკის მუშები...

სხვა განათლებულ სახელმწიფოებში სწავლა-განათლება ყველაფერს სავალდებულო და უფასოა...

საგენტოს ტელეგრაფები... მოღვევიების შეგება... ბოლშევიკები განარბობენ შეტევას...

საქართველოს რესპუბლიკის 1917 წ. ბიუჯეტი დასრულდა 260 მილ. დღეციტით... მთელი მდებარეობაში მივიღეთ...

ეს ახლა დარსებულ წარმოებებში იმთავითვე სამუშაოს ჩვენი რესპუბლიკის მუშები...

სხვა განათლებულ სახელმწიფოებში სწავლა-განათლება ყველაფერს სავალდებულო და უფასოა...

საგენტოს ტელეგრაფები... მოღვევიების შეგება... ბოლშევიკები განარბობენ შეტევას...

საქართველოს რესპუბლიკის 1917 წ. ბიუჯეტი დასრულდა 260 მილ. დღეციტით... მთელი მდებარეობაში მივიღეთ...

ეს ახლა დარსებულ წარმოებებში იმთავითვე სამუშაოს ჩვენი რესპუბლიკის მუშები...

სხვა განათლებულ სახელმწიფოებში სწავლა-განათლება ყველაფერს სავალდებულო და უფასოა...

საგენტოს ტელეგრაფები... მოღვევიების შეგება... ბოლშევიკები განარბობენ შეტევას...

საქართველოს რესპუბლიკის 1917 წ. ბიუჯეტი დასრულდა 260 მილ. დღეციტით... მთელი მდებარეობაში მივიღეთ...

ეს ახლა დარსებულ წარმოებებში იმთავითვე სამუშაოს ჩვენი რესპუბლიკის მუშები...

სხვა განათლებულ სახელმწიფოებში სწავლა-განათლება ყველაფერს სავალდებულო და უფასოა...

საგენტოს ტელეგრაფები... მოღვევიების შეგება... ბოლშევიკები განარბობენ შეტევას...

საქართველოს რესპუბლიკის 1917 წ. ბიუჯეტი დასრულდა 260 მილ. დღეციტით... მთელი მდებარეობაში მივიღეთ...

ეს ახლა დარსებულ წარმოებებში იმთავითვე სამუშაოს ჩვენი რესპუბლიკის მუშები...

სხვა განათლებულ სახელმწიფოებში სწავლა-განათლება ყველაფერს სავალდებულო და უფასოა...

საგენტოს ტელეგრაფები... მოღვევიების შეგება... ბოლშევიკები განარბობენ შეტევას...

საქართველოს რესპუბლიკის 1917 წ. ბიუჯეტი დასრულდა 260 მილ. დღეციტით... მთელი მდებარეობაში მივიღეთ...

ეს ახლა დარსებულ წარმოებებში იმთავითვე სამუშაოს ჩვენი რესპუბლიკის მუშები...

სხვა განათლებულ სახელმწიფოებში სწავლა-განათლება ყველაფერს სავალდებულო და უფასოა...

საგენტოს ტელეგრაფები... მოღვევიების შეგება... ბოლშევიკები განარბობენ შეტევას...

საქართველოს რესპუბლიკის 1917 წ. ბიუჯეტი დასრულდა 260 მილ. დღეციტით... მთელი მდებარეობაში მივიღეთ...

ეს ახლა დარსებულ წარმოებებში იმთავითვე სამუშაოს ჩვენი რესპუბლიკის მუშები...

სხვა განათლებულ სახელმწიფოებში სწავლა-განათლება ყველაფერს სავალდებულო და უფასოა...

საგენტოს ტელეგრაფები... მოღვევიების შეგება... ბოლშევიკები განარბობენ შეტევას...

საქართველოს რესპუბლიკის 1917 წ. ბიუჯეტი დასრულდა 260 მილ. დღეციტით... მთელი მდებარეობაში მივიღეთ...

ეს ახლა დარსებულ წარმოებებში იმთავითვე სამუშაოს ჩვენი რესპუბლიკის მუშები...

სხვა განათლებულ სახელმწიფოებში სწავლა-განათლება ყველაფერს სავალდებულო და უფასოა...

საგენტოს ტელეგრაფები... მოღვევიების შეგება... ბოლშევიკები განარბობენ შეტევას...

საქართველოს რესპუბლიკის 1917 წ. ბიუჯეტი დასრულდა 260 მილ. დღეციტით... მთელი მდებარეობაში მივიღეთ...

ეს ახლა დარსებულ წარმოებებში იმთავითვე სამუშაოს ჩვენი რესპუბლიკის მუშები...

